

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3-ld —
pol leta 1 — 60
četrt — 80
Posamezne štev.
15 kr.

Oznanila
1krat natisnena
od vrste 15 kr.

Naročnina,
ocena in reklamacije
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.

Odpri reklamacije
so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasiló

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
urednistvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katera se želi
odgovor,
naj se pridene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se neoziramo.

Neprakovna pisma,
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
sceno pisane knjige
se ne vračajo.

Št. 225. Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Pri glavnem zborovanju „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v 4. in 5. dan meseca avgusta t. l. v Celju bodo poročali nastopni poročevalci:

1. Gospod ravnatelj Henrik Schreiner — Maribor. (Predmet, o katerem bode govoril, objavimo prihodnjič.)

2. Gospod nadučitelj Francišek Praprotnik — Mozirje: O Slomšeku.

3. Gospod nadučitelj Dragotin Česnik — Predoslje pri Kranju: O Ebenhoch-ovem šolskem predlogu.

4. Gospod učitelj in urednik Jakob Dimnik — Ljubljana: Šolski muzej slovenskega učiteljstva v Ljubljani v proslavo in spomin na plodonosno 50letno vladanje Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Da učiteljstvo dobro prouči do zborovanja ta predmet, poda gospod poročevalec v nastopnem vsebino svojemu poročilu in resolucije, katere bo priporočal v sprejem.

Šolski muzej slovenskega učiteljstva v Ljubljani.

Ustanovila „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ v proslavo in spomin na plodonosno 50letno vladanje Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Napreden učitelj mora uporabiti vsako priliko, da povzdigne ugled svojega stanu ter koristi narodu njegovemu. Da se pa povzdigne blagostanje naroda in ugled našega stanú, v to so prvi pogoj dobro urejene šole. V dosego tega namena mora pa dobiti učiteljstvo priliko, da se naobrazuje ter razširja svoje znanje. Najboljše sredstvo za to so gotovo šolske izložbe in šolski muzeji.

Šolski muzeji so nekake permanentne razstave. Kolikor je meni znano, imamo slovenski učitelji dve stalni razstavi, kateri sta pa omejeni samo na učila. Jedna teh stalnih razstav učil je v Krškem, kojo je ustanovilo „Pedagogiško društvo v Krškem“, drugo je pa ustanovilo vodstvo I. mestne deške šole v Ljubljani, katera je ob enem združena z učili te šole.

Šolski muzeji so, kakor sem rekel, tudi nekake stalne razstave — toda v večjem obsegu, kakor té. Češki učitelji s Češke, Morave in Šlezije so si ustanovili šolski muzej ob priliki češko-slovanske razstave leta 1895. Srbsko učiteljstvo je ustanovilo šolski muzej v spomin stoletnice dobrotnika srbskega učiteljstva Jovana Gavriloviča v Belemgradu. Hrvatsko učiteljstvo tudi že misli na to, da si čim prej ustanovi šolski muzej. Tudi francoski in nemški učitelji imajo že več šolskih muzejev. Jako znamenit šolski muzej je „Pestalozzianum“ v Curihu, kojega je ustanovilo švicarsko učiteljstvo leta 1875.

Podpisanec je uredbo teh muzejev po raznih virih preštudiral in na podstavi tega sestavil nekak načrt, kako bodi urejen šolski muzej slovenskega učiteljstva, t. j. ljudskih, vadniških, meščanskih učiteljev in srednješolskih profesorjev ter šolskih nadzornikov.

Šolski muzej slovenskega učiteljstva obsegaj te-le oddelke:

I. Pedagogiško literarni proizvodi slovenskega učiteljstva:

1. Dela in razprave o pedagogiki: a) Občno vzgojeslovje; b) Dušeslovje; c) Zgodovina vzgojeslovja; d) Šolsko zakonodajstvo in d) Šolsko zdravstvo.

2. Dela in razprave o didaktiki: a) Občno ukoslovje; b) Podrobno (specijelno) ukoslovje; c) Nazorni nauk, čitanje, računstvo, realije.

3. Učne in pomožne knjige: Abecedniki; Berila; knjige za zemljepis in zgodovino, za prirodoznanstvo in prirodoznanstvo, za risanje in pisanje, za deška in dekliška ročna dela.

4. Mladinski spisi: Teoretiški del o mladinskih spisih, o knjižnicah za mladino in o ljudskih (narodnih) knjižnicah, potem pravi mladinski spisi in sicer zabavni in poučljivi.

5. Perijodični spisi: Strokovni listi, učiteljski koledarji, šematizmi in ročni katalogi.

6. Godba in petje: Pesmarice, pevske šole, šolske, narodne in cerkvene skladbe.

II. Leposlovni in drugi proizvodi slovenskega učiteljstva.

III. Metodiško-tehnični proizvodi slovenskega učiteljstva.

1. Učila za otroške vrtee: Predmeti (modeli) in podobe za nazorni nauk, pletarska dela, izšivalna dela, omarice (stolpi) za stavljenje, modelirska dela, igre in igrače.

2. Učila za prvi razred: Podobe in predmeti za nazorni nauk, čitalni in računski stroji, table, pisalno orodje in zvezki za I. razred.

3. Učila za srednjo stopinjo: Predmeti in podobe za nazorni nauk, čitalni stroji, nazorni pripomočki za domoznanstvo, učila za risanje in lepomis.

4. Učila za višjo stopinjo (meščanske šole): Modeli in podobe za nazorni nauk, aparati, oprave, predloge, karte, načrti, tabele, table, stojala itd. za računstvo, pisanje, zemljepis, zgodovino, prirodoznanstvo (somatologijo), prirodoznanstvo, kemijo, telovadbo, godbo, deška in dekliška ročna dela.

5. Učila za nadaljevalne tečaje, za obrtne šole, obrtne nadaljevalnice in obrtne strokovne šole: Modeli in podobe za nazorni nauk, predloge, zbirke vzorcev itd.

6. Učila za učiteljišča: predmeti in podobe za nazorni nauk, aparati, karte, podobe za psihologijo, geografijo, zgodovino, prirodoznanstvo (somatologijo), prirodoznanstvo, kemijo, kmetijstvo, ročna dela za kandidate in kandidatkinje.

IV. Uzorni šolarski izdelki.

V. Učne knjige, ki so se rabile po slovenskih šolah.

VI. Učne knjige, ki se danes rabijo po slovenskih šolah.

VII. Učila, šolske in pomožne knjige, mladinski spisi in šolske potrebščine, ki jih razstavijo trgovci in obrtniki.

VIII. Telovadno orodje in igrače, kupljene in narejene.

IX. Šolske klopi in drugo šolsko orodje, ki je razstavijo razni trgovci in rokodelci.

X. Slike, načrti in modeli šolskih poslopij, deorišč in vrtov.

XI. Kronika najvažnejših dogodkov gledé na slovensko učiteljstvo in šole.

XII. Spominska knjiga, v katero se zabeležujejo važnejši dogodki in delovanje „Zaveze“ in drugih slovenskih učiteljskih društev.

Resolucije:

1. „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ ustanovi v proslavo in spomin na plodonosno 50letno vladanje Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. v Ljubljani šolski muzej slovenskega učiteljstva ter ga slovesno otvori leta 1898. ob priliki X. glavne skupščine, ki se ima vršiti v Ljubljani.

2. Slavni direktorij „Zaveze“ se obrni z okrožnico do vseh okrajnih učiteljskih društev, da bi blagovolila prispevati prvo leto po 10 gld., vsako nadaljno leto pa po 5 gld. za šolski muzej in sicer toliko časa, dokler bo muzej potreboval te podpore.

3. Slavni direktorij se obrni s prošnjo za podporo na slavni občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane, na deželne zборе v Ljubljani, Gradcu, Gorici in Poreču in na vis. c. kr. naučno ministerstvo.

4. Direktorij „Zaveze“ se pooblašča, da v sporazumljenju današnjega poročevalca poišče potrebne prostore za šolski muzej v Ljubljani ter imenuje potrebno število članov v vodstvo šolskega muzeja.

5. Slavnemu direktoriju se naroča, da sestavi v sporazumljenju današnjega poročevalca potrebna navodila, pod kakimi pogoji naj se pošiljajo razne pošiljatve za šolski muzej v Ljubljani.

Ker južna železnica ne zniža vožnje udeležnikom k zavezinim skupščinam, opozorimo slovensko učiteljstvo, da naj se vsak sam za-sé oglasi s prošnjo pri generalnem ravnateljstvu c. kr. priv. južne železnice na Dunaju za znižano vožnjo ter naj v tej prošnji izrečno prosi za polovično vožnjo v III. razredu.

Vsa slavna zavezina društva še enkrat prosimo za letne doneske; do sedaj se jih je odzvalo še jako malo.

Dalje prosimo, da se nam razposlani „društveni izkaz“ vrne o določenem terminu. Delegate so dalje prijavila sledeča društva:

4. Krčko učiteljsko društvo: gg. Albert Brozovič, učitelj v Vrbniku in Ivan Žic, učitelj v Polju

5. Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani: gg. Jakob Dimnik, učitelj in urednik v Ljubljani, Engelbert Gangl, učitelj istotam in Janko Likar, nadučitelj na Barju.

6. Učiteljsko društvo za radovljiški šolski okraj: gg. Valentin Zavrl, nadučitelj v Begunjah, Josef Ažman, nadučitelj na Breznici in Jos. Korošec, nadučitelj v Kropi.

7. Gornjegraško učiteljsko društvo: gg. Franc Praprotnik, nadučitelj v Mozirju in Franc Kocbek, nadučitelj v Gornjemgradu.

8. Učiteljsko društvo za postojnski šolski okraj: gg. Jos. Rustija, nadučitelj v Košani, Karol Vider, učitelj v Vipavi in Martin Zarnik, nadučitelj v Trnovem.

9. Učiteljsko društvo za mariborsko okolico: gg. Jakob Kopič, Matija Lichtenwallner, Drag. Pestevšek, Ivan Spritzei in Franc Breznik.

Prosimo, da nam drugih 22 zavezinih društev prijavi delegate vsaj do 20. t. m.

Direktorij.

O metodi pouka v spisju.

(Konferenčna naloga. — Spisal Ludovik Černef.)

Tovariš gosp. Josip Brinar priobčil je v „Popotniku“ 1895. l. v številki 14. in 15. konferenčno razpravo: „Pouk v spisju v ljudski šoli“ ter odgovarjal tem-le vprašanjam:

1. S čim se pripravlja na spisje? 2. Koliko je nja pouk odvisen od slovniskega pouka? 3. Kje je zajemati tvarino za spisje? 4. Katere vrste spisja se naj gojé v ljudski šoli,

in 5. Kdaj se naj s tem poukom začne in kako se naj razdelé različne vrste spisja na posamezna leta oziroma skupine?

Meni pa je postavljena naloga, da dotični spis popolnim v tem smeru, da govorim „o metodi spisovnega pouka“. To vprašanje je namreč jako važno, je pa tudi tako obširno, da se v okviru konferenčne naloge nikakor ne dá do dna premotriti in izčrpati. Ne domišljujem si torej, da podam čast. čitateljem kaj dovršenega, saj pa še tudi metoda spisovnega pouka ni povsem dovršena, da, začela se je stoprav zadnja leta jasni in treba bo še dokaj časa, da dobi določne obrise.

Svojo nalogo skušal bom rešiti celo priprosto po tem-le načrtu:

A. Splošni del.

1. Izbiranje tvarine. 2. Podavanje snovi. 3. Izpeljava naloge, in 4. Nje poprava.

B. Praktični del.

Nekaj primerov za posamezne stopnje in različne vrste spisja.

A. Splošni del.

I. Izbiranje tvarine.

Ako hočemo sestaviti z učenci kak spis, moramo se najprej sami odločiti za kako nalogo. Pri tem se nam je ozirati — kakor Schiessl celo prav zahteva — na to, da je naloga:

1. isti stopnji primerna, 2. zanimiva, in 3. da sodi v metodično postopno vrsto (methodischen Stufengang).

Stopnji je naloga primerna, ako se popolnoma ujema z duševnimi zmožnostmi otrok. Proti tej zahtevi se rado in lahko greši. Večkrat se zahtevajo od prve stopnje spisi, katere bi zadnja komaj dovršila. Govori in piše se nadalje o stvareh, o kojih otroci niti pojma, vsaj natančnega pojma nimajo, niti imeti ne morejo. — Popisujejo se n. pr. tuje reke, ki so učencu vkljub vsem popisom učiteljevim in lastni domišljiji vendar tuje, dočim se domači potok, ki ga poznajo vsi učenci, povsem krivično prezre. Popis tuje reke naj bi sledil k večjemu še le popisu domačega potoka ali reke. — Tudi se porablja časih povesti, ki slikajo različne lastnosti in čustva, katere so še otročji nežni duši neznan ali vsaj nejasne in ki se ne morejo kar tako razložiti, ker njih razumevanje raste počasi itd. itd.

Redkeje so prelahke naloge, a napačne niso nič manj, ker ne oživljajo in ne uporabljajo dovolj duha in zato ne povzročujejo napredka. — Pretežke in prelahke naloge greše ob enem proti drugi zahtevi gledé zanimivosti.

Zanimiva mora biti naloga! Učenci se ne smejo vleči za lase ali siliti s pestjo k delu, ampak lotiti se ga morajo sami od sebič takoj z veseljem, z vso dušo.

Le tako bodo samostojno delovali, vztrajali in res kaj dosegli. — Odvisno pa je zanimanje za nalogo deloma, kakor smo slišali, od njene primernosti, deloma pa, in sicer mnogo, od njenega smotra in vsebine in nadalje od njene sestave.

Potrebno pa je tudi pred vsem, kakor pravi Schiessl, da je učitelj sam za spise navdušen.*

* „Aber Du selbst musst für Deinen Unterricht begeistert sein, an Deinem Feuer muss sich das Feuer der Schüler entzünden; langweilig wie Du selbst werden sonst auch die Aufsätze Deiner Schüler werden — sie sind ein getreues Spiegelbild Deines eigenen Seelenlebens!“ — Die stil. Entwicklungstheorie, stran 29.

O zadnji točki, ki zahteva, da naj sodi spis v metodično postopno vrsto, govorilo se je v prvem delu (gosp. Jos. Brinar), ko so se razvrščale in razvrstile različne vrste spisja na posamezna leta oziroma skupine; s tem je stvar rešena.

Pri izbiranju naloge pa se mora nadalje ozirati tudi na to, da ima naloga trdno podlago: biti mora v tesni zvezi z vsem poukom, naslanjati se mora na obravnano tvorino, na kak dogodek itd. Učenec naj takoj uvidi, zakaj pišemo danes ravno ta spis in nobenega drugega. Iz vsega tega pa sledi, da se mora na nalogo pripravljati. Združenje pomisli (asocijacija idej) služi nam — kakor pri pouku sploh — izvrstno pri spisju.

Voditi pa nas mora pri izbiranju naloge pred vsem tudi isti estetični čut, ki vodi pravega pisatelja pri sestavljanju kakega spisa. Izbirajmo le take naloge, ki so po svoji vsebini istinito kaj vredne — ogibljimo se vestno vsega surovega, brutalnega. Smoter spisovnemu pouku je vzvišen, vzvišeno bodi torej tudi sredstvo! — Estetični čut mnogokrat tirja, da tu in tam kako dogodnico, povest preuredimo, podaljšamo ali okrajšamo, kak popis ozaljšamo — seveda, resničnost, rejalnost gledé smotra ne sme pri tem nikakor trpeti. — Poglejmo si konkreten slučaj! Povest „Zvesti pes“ nam je znana: „Jezdec izgubi torbo z denarji. Psiček, to videč, leti pred konja, laja in cvili. Gospodar ga odganja, a nič ne pomaga. Misleč, da je stekel, vstrelji nanj. Ko izgreši torbo, vrne se in jo najde na poti in psa na njej. Zvesta živalica se mu dobrika, liže roko in — pogine.“

Kdor ne čuti tukaj velike napake, ta nima estetičnega čuta in naj bi si bila dogodba stokrat realna!

Vprašam, ali je res važno, da pes pogine? Ko bi bil smoter te povestice nauk, da ni dobro prenaglo ravnati, bil bi konec opravičen, a smoter je le dokaz zvestobe psa v obč. Ta smoter pa je dosežen v istem hipu, ko povemo, da je našel gospodar torbo in na njej obstreljenega psa, ki se mu je dobrikal. (Da si je dal gospodar od njega lizati roko, je precej neverjetno.) Konec nima torej drugega namena mimo tega, da služi ternarju (o čemur pozneje), da završuje celo dogodbo. Zato je pa tudi prav vsejedno, kako si ga ustrojimo. Ugodimo torej svojemu notranjemu čutu in recimo namesto „pes pogine“ morebiti tako-le: „Gospodarju se psiček zasmili, da ga spraviti domu, kjer zvesta žival polagoma ozdravi“.

Mislim, da je ta konec vsaj tako verjeten, kakor oni, da je pes ravno tedaj poginil, ko ga je gospodar našel, a se mu je še prej podobrikal.

Dovolj! Primerno nalogo smo si izbrali in naša skrb bodi sedaj, da si spis najprej sami sestavimo tako, kakor si ga želimo od učencev. Tak spis mora biti kolikor možno priprost. Nadalje mora biti popolen razvoj mislij: manjkati ne sme nobeden člen cele verige, vsak poznejši stavek mora biti v pravi zvezi s prejšnjim, vsaka misel, vsak dogodek naj je osnovan. — V vsakem spisu pa se morajo tudi takoj razvideti trije deli — ternar. Pri povesti je: začetek (navadno vzrok), dogodba sama in konec; pri popisu: splošna opomba, popis in končatelna opazka; pri pismu: vzrok pisma, naznanilo samo in konec kot smoter; pri razpravi: splošna opomba (vzrok), razprava sama in završitev kot smoter razprave itd. itd.

Pri povesti torej se n. pr. poda v prvem delu navadno prav kratko vzrok, zakaj se je to in to prigodilo. V drugem, najširjem delu popiše se dogodba sama in v tretjem se pove kratko posledek te dogodbe. Iz zadnjega dela odseva torej v tem slučaju smoter vsega spisa. Časih pa ima zadnji del le namen, da završuje dogodbo, kakor smo slišali prej. — Nikakor ni treba, po mojem mnenju niti ni dobro, da bi se smoter razkaza podal na koncu v posebnem stavku, in naravnost neprebavljivi zdé se mi na pr. debelo tiskani „nauki“ koncem basni, naj se tudi nahajajo pri najboljših basnopisih.

Iz razkaza samega naj se takoj in jasno razvidi nja smoter, sicer je izgrešil svoj namen! Ako bi pa n. pr. učenec koncem povesti samostojno pridjal kako lastno opazko, kako primerno prislovico ali pa pregovor, moramo to le odobravati.

Sestavili smo spis. Zapišimo si ga v poseben zvezek in pustimo vsaj jedno stran prazno. Kedar so potem učenci nalogo dovršili, zabelježimo si tukaj razne važnejše opazke, ki se nam podajo pri popravljanju. Tako bomo imeli počasi prav lepo zbirko nalog in — kar je neprecenljive važnosti: večino napak bomo lahko že naprej zabranili pri opetni uporabi iste naloge v poznejših letih. In Schiessl ima prav, trdeč, da je bolje pogrešek zabraniti nego popraviti. — Da-si nimamo do sedaj zbirke nalog, ki bi nam prav dobro došla,* ne bomo si vendar v zadregi za snov. — Da pa bi moral imeti učitelj za spisje dober konverzacijski slovar (Konversationslexikon), kakor zahteva Schiessl, zdi se nam res čudno! V najboljših takih slovarjih povedano je vse in nič. Marsikaj je stlačeno v jedno vrečo tako, da si s tem mislitelj komaj pomaga. Za spisje pa ti sestavki — če se ne prearedé — sploh niso, sicer dosežemo res take spise, kakor ga nam podaja Schiessl (str. 320.) kot vzgled. Evo ga!

Der Schnee.

Der Schnee ist etwas höchst Merkwürdiges. (Merkwürdig!) Bei niedriger Temperatur verdichten sich die Wasserdämpfe der Luft zu feinen Eiskrystalen und dadurch entsteht der Schnee. (Ta zveza!) Die einzelnen Flocken bilden dann wunderbar schöne Sterne, die stets sechsstrahlig, nie vier- oder achtstrahlig sind. Im Gebirge und auf manchen Ebenen fällt der Schnee so massenhaft, dass er den Boden oft hausloch bedeckt. Dann geht viel Wild zugrunde und auch Menschen kommen im Schnee um. Wird er vom Winde an einzelnen Stellen meterhoch (gerade Meterhoch?) angehäuft, so nennt man dies Schneewehen. In solchen Schneewehen bleiben häufig ganze Eisenbahnzüge stecken und können weder vor- noch rückwärts. Wenn aber der Frühling kommt, muss aller Schnee wieder fort. (Und die Züge können weiterfahren!) Nur im Hochgebirge bleibt er auf höheren Bergen auch den ganzen Sommer über liegen. Die Grenze, von welcher an er auch in der heissesten Jahreszeit nicht mehr schmilzt, nennt man Schneegrenze. Für die Landwirtschaft ist aber der Schnee (trotz der Schneegrenze?) von grösstem Nutzen, da er die Pflanzenkeime vor dem Erfrieren schützt, indem der Boden unter der Schneedecke nie viel kälter als Nullgrad wird.

Ta spis nam naj služi v vzgled!? Odkritosrčno rečeno, jaz bi mu ne upal popisati z mirnim srcem „zadostno“, ko bi mi ga napisal učenec. Ta čudna zveza in okorni jezik! In je li popis res dovršen? Če govorim o koristi snega, ni dovolj, da povem, kako varuje zemljo mraza, ampak pristaviti moram tudi, da jo poji, da prekrbuje studence in potoke z vodo, kar je jednake važnosti itd. itd.

To je sploh predmet, ki se v takem spisu popisati ne da.

(Dalje prih.)

* Če mi da Bog zdravje, sestavlil bom tako metodično uravnano zbirko in jo priobčeval v „Popotniku“ ter priskrbel pozneje ponatisek.

Černej.

Ciril in Metod.

Učna slika po formalnih stopnjah za višjo skupino.

(Davorin Lesjak.)

V zadnjih treh številkah „Popotnika“ razlaga gospod tovariš M. Lichtenwallner na jasen in prav lahko umljiv način Herbart-Ziller-jeve formalne stopnje. Ker sem tudi jaz vnet za te velevažne misli in ker sem se prepričal, da je mogoče na ta način v šoli

res uspešno delovati, želim prav iz srca, da bi vse slovensko učiteljstvo prav resno o stvari premišljevalo in potem ves pouk uredilo v tem smislu. Najboljša metoda je tudi najlažja. Da so te besede resnične, prepričaj se, ako poučuješ po formalnih stopnjah. In kako zanimiv je tak pouk, s kakim veseljem delata učitelj in učence!

Ko častiti tovariši berete te besede, si bode morda marsikateri mislil: ta pa spet „prid'ga“ o božjih zapovedih, sam pa jih najbrž ne spolnuje. In prav ima, kdor tako govori. Pri nas se mnogokrat preveč docira; boljje bi bilo, ko bi se marsikatera razprava zamenila v naših strokovnih listih s primerno učno sliko. Tako bi marsikateremu učitelju res pomagali. Nima vsakdo prilike, pa tudi ne zmožnosti — mislim, da nikogar ne razžalim — vglobiti se v filozofske spise Herbart-ove in druge. In baš to me je napotilo, da sem spisal sledečo učno sliko, o kateri pa nikakor ne trdim, da je uzorna, ampak je le skromen poskus — začetnika. Mogoče pa, da s tem zdramim druge spretnejše tovariše k vstrajnemu delu na tem polju.

Izbral sem si snov iz slovanske zgodovine in to ne slučajno. Žalostno in prežalostno je namreč, da slovenski učitelji v obče premalo učimo slovansko zgodovino, da-si dobro vemo, kakšnega pomena je znanje zgodovine, posebno zgodovine lastnega naroda. Posnemajmo v tem oziru Nemce. „Den Stoff für den Geschichtsunterricht der elementaren Erziehungsschule bildet die Geschichte unseres Volkes“, bral sem v neki imenitni metodični knjigi. Zapomnimo si te besede!

Pričujoča učna slika je uravnana po formalnih stopnjah, le smoter napovem po pripravi, ker se mi čudno zdi, če učitelj začne pouk z besedami: Danes se bomo učili o Cirilu in Metodu. Učence moramo v pripravi napeljevati na to, da pomagajo najti smoter. S tem smo zbudili v njih živo zanimanje.

Učenci so se že učili o Keltih, Rimljanih, narodnem preseljevanju in Slovanih. V zadnji uri se je razlagalo o prvih razširjevaljih svete vere: sv. Mohorju, Fortunatu, Rupertu, Maksimilijanu.

I. Priprava in napovedanje smotra.

Kaj smo se iz zgodovine učili zadnjo uro? — I.: O prvih oznanjevalcih sv. vere med Slovani. — Ponovi, kar ste zapisali zadnjič v zvezke! — I.: Slovani so kmalu začeli sprejemati sveto vero. Že v prvem stoletju po Kr. r. je sv. Mohor . . . Ali so ti možje pokristjanili vse Slovane? — Katere samo? I.: Tiste, ki so prebivali ob Jadranskem morju. — Kje so pa tedaj stanovali še naši pradedi? — I.: Po celem sedanjem našem cesarstvu, po Nemškem, Ruskem, Turškem, po Alpah in ob Donavi. — Otroci, gotovo bi radi vedeli, kdo je največ Slovanov pokristjanil. Bila sta to dva brata, Ciril in Metod po imenu.

Danes in v prihodnji uri se bomo učili o Cirilu in Metodu. (Na tablo se zapiše: *Ciril in Metod*.)

II. Podavanje.

Ciril in Metod sta se rodila v Solunu, v pomorskem mestu na nekdanjem Grškem ali današnjem Turškem. Ciril, mlajši brat, se je rodil 827. l. in so ga imenovali skraja Konstantina. Kedaj se je rodil Metod, nam ni znano. Njun oče je bil visok cesarski uradnik. Že v prvi mladosti sta kazala, da jima je Bog dal posebne darove in da ne marata za posvetno veselje. Kot sinova imovitega očeta, bi bila lahko prav veselo in brez skrbi živela najlepší čas življenja, a ona sta raje molila ter se pridno učila. Da bi napredovala v znanostih, napotita se v Carigrad. Tukaj sta bila kaj pridna. Naučila sta se raznih jezikov: latinskega, grškega in celo kazarskega in hebrejskega. Slovanski sta pa itak že od doma izvrstno govorila. Tedanji grški cesar pošlje Metoda za upravitelja v neko slovansko pokrajino. Posvetna slava pa mu ni ugajala; vstopi v

samostan in postane duhovnik. Konstantin se je pa še dalje izobraževal. Ker je bil zelo učen, rekli so mu Grki „Kirilos“, kar pomeni slovenski toliko kakor modrijan in tako je nastala beseda Ciril. Zaradi velike učenosti poklicali so Konstantina ali Cirila za učitelja carjeviču grškemu. A to delo mu ne ugaja, zapusti vse, gre tudi v samostan in postane duhovnik.

(Boljši učenec ponavlja.

Neznane besede se razjasnijo. Mesta in kraji se pokažejo na zemljevidu. Na tablo se zapišejo besede: Ciril * 827. l. — Solun — Carigrad — Kirilos — kazarski, hebrejski jezik.

Se zopet ponavlja.

Napravi se nadpis: *Mladost Cirila in Metoda.*)

Poslušajte! Hočem vam dalje pripovedovati o Cirilu in Metodu.

V tem času je živel v izhodni Evropi mnogo narodov, ki so bili še paganske vere. Slovani so še vsi malikovali in teh je bilo v teh krajih največ. Pobožna in učena brata Cirila in Metoda pa je to močno žalostilo. Trdno skleneta, da hočeta vse svoje življenje oznanjevati paganskim Slovanom pravo vero in jih tako pripeljati na pot do zveličanja. Da jih je Bog res odločil za ta stan, pokazalo se je, ko sta bila poklicana h Kazarjem, k nekemu narodu ob črnem morju. Kazarji so bili deloma že pokristjanjeni, a nastal je med njimi nek verski prepir. Prispevši v deželo Kazarjev, učita s tako gorečnostjo in s takim uspehom, da sta krstila skoraj vse prebivalce s knezom vred. Za plačilo pa nista hotela sprejeti drugega, kakor nekoliko jetnikov. Med potom sta našla v Črnem morju ostanke sv. Klementa, koje sta nesla seboj.

(Boljši učence ponavlja.

Neznane besede se razjasnijo.

Se zopet ponavlja.

Napravi se nadpis: *Ciril in Metod med Kazari in njihov trden sklep.*)

Ko prideta domu, začneta se pripravljati na veliko delo, katero sta sklenila izvršiti, namreč Slovane pokristjaniti. Slovanski sta govorila že od doma izvrstno, a nekaj drugega jima je manjkalo. Kakor sem vam že povedal, niso imeli naši pradedi lastnih, slovanskih črk, torej tudi ne nobene knjige, pisane s slovanskimi črkami. Učeni Ciril izume zato l. 855. novo slovansko abecedo, katera se je po njem imenovala „cirilica“. Hitro je začel predstavljati sv. mašo in druge cerkvene knjige na slovanski jezik. Z novo pisavo in s slovanskimi knjigami podata se Ciril in Metod med pokristjanjene Slovane na Grškem. Kako so bili ti veseli, ko so slišali sv. mašo brati v slovanskem jeziku!

(Boljši učenec ponavlja . . . kakor prej.

Napravi se nadpis: *Izumljenje slovanskih črk.*)

Daleč in na široko se je razglasilo, da na Grškem opravljajo slovanski duhovniki službo božjo in druge cerkvene obrede v slovanskem jeziku. Ta vesela novica raznesla se je tudi do Velike Moravske. Rastislav, knez te slovanske dežele, pošlje h grškemu cesarju poslanika prosit ga slovanskih duhovnikov. Car poprosi Cirila in Metoda, da bi prevzela to težavno delo. Ciril je bil sicer bolehen, a ni se ustrašil dela, in tako sta se napotila med Moravce učiti Kristusove vere v slovanskem jeziku. Slovani so ju z velikim veseljem sprejeli. Mladina se je kaj rada zbirala krog svojih učiteljev in jih vestno poslušala. Marljiva učitelja sta si tudi zbrala učene mladenče, kateri so jima pomagali predstavljati bogoslužbene knjige na slovanski jezik. Ker se je ves obred vršil v slovanskem jeziku, razširjala se je sveta vera med Moravani jako hitro.

(Se ponavlja . . .

Nadpis: *Ciril in Metod na Moravskem.*)

Kmalu pa so se pokazali sovražniki mirnih bratov Cirila in Metoda. Mnogi so jima bili nevošljivi, da sta s tolikim uspehom razširjala sv. vero, in se posebno jezili, da sta brala mašo v slovanskem jeziku, v katerem se po njih mnenju ne sme Bog častiti. Ti sovražniki so bili posebno nemški duhovniki, kateri so poprej gospodarili nad Slovani. Jeli so razširjati krivično misel, da učita Ciril in Metod krivo vero. Papež je zvedel o tem in poklical nedolžna apostola v Rim, da se spričata. Na potovanju prideta v slovensko deželo kneza Kocelja ob Blatnem jezeru in krstita kneza in njegove podložnike. Seboj sta tudi nesla ostanke sv. Klementa. Papež jima pride z velikim spremstvom naproti. Prepričal se je, da učita Ciril in Metod tisto vero, katero je učil Kristus sam, ter jih je bil jako vesel. Z veliko slovesnostjo je blagoslovil papež slovanske mašne bukvice, in začele so se v Rimu v vseh večjih cerkvah brati maše v slovanskem jeziku. Kako se je čutil papež, da sta ta vrla moža v kratkem času svojega delovanja toliko storila za božjo slavo in da sta s tako unemo oznanjevala sv. vero kakor prvi apostoli. Metoda je povzdignil v škofa. Ciril pa te časti ni hotel sprejeti, ker je hudo zbolel. Dolga pot povzročila je nevarno bolezen. Več dni je čutil hude bolečine in potem je mirno umrl 869. l. Pokopali so ga slovesno v cerkvi sv. Klementa v Rimu.

(Ponovi boljši učencee . . .)

Nadpis: *Sovražniki Cirila in Metoda in Cirilova smrt v Rimu.*

Metoda je poslal papež nazaj v slovanske kraje razširjevat še nadalje sveto vero. Na potovanju je zopet ostal nekaj časa v deželi kneza Kocelja in poučeval pobožne mladenčce, ki so postali njegovi pomočniki. Od tod je šel Metod spet na Moravsko v Velehrad, kjer je krstil češkega kneza Bořivoja in mnogo češkega ljudstva. Pa zopet so se pokazali sovražniki Metodovi in slovanskega cerkvenega jezika ter o njih slabo govorili. Seveda so bili ti sovražniki zopet sosedni Nemei, kateri bi bili še dalje radi nadvladali Slovane. Saligrajski višji škof je sklical cerkveni zbor, kjer so Metoda obsodili in zaprli v ječo. Poltretje leto je že bil Metod v ječi, ko zve to rimski papež. Takoj pošle poslanika k nemškim škofom ter jim žuga, da jim prepové maše brati, ako ne spusté takoj Metoda. Zdaj res spustijo ubogega škofa. Slovani so čutili, kaka krivica se jim godi. Izgnali so nemške duhovnike ter prosili papeža, da jim potrdi Metoda za nadškofa in učitelja. Papež je uslišal prošnje Moravanov, in tako je postal Metod nadškof moravski. Zdaj je imel proste roke ter delal z največjo marljivostjo za božjo slavo. Pa njegovi sovražniki še niso mirovali in ga zopet tožili pri tedanjem papežu. Papež res prepové službo božjo v slovanskem jeziku in pokliče Metoda v Rim. Metod se je opravičil, in papež ga je spoznal nedolžnega in pravovernega. Ko je prišel zopet na Moravsko, prestavljal je s svojimi pomočniki razne cerkvene knjige na slovanski jezik. Toda tudi njemu so začele moči pešati. Umrl je v Velehradu l. 885., kjer so ga pokopali v veliki stolni cerkvi.

(Se ponavlja . . .)

Nadpis: *Delovanje Metodovo po Cirilu in njegova smrt.*

Pripoveduje se celo.)

(Konec sledi.)

Ljudsko šolstvo na Ruskem in „Vserossijskaja vystavka“ v Nižjem Novgorodu.

(Lj. Stiasny.) (Dalje.)

Ljudske šole na Ruskem so: 1. državne (okrajnih) zemstev ustanovljene iz vzdrževane, 3. farne ali cerkovno-prihodske ter 2. zemske (od gubernskih ali ujezdnih) 4. proste (školy gramotnosti.)

Proste ali „šколе gramotnosti“ vzdržujejo seljaki sami, ako na blizu okrog ni nobene šole. Ruski narod je že zdavno pripoznal, da ni dobro, ako kdo ne zna brati in pisati (brezgramotnemu žit' ploho), zato ustanovlja rad proste šole, v katerih se učijo učenci samo brati in pisati. Največkrat je taka šola v vaški hiši, a seljaki se pogovore s starim vojakom, bivšim dijakom itd., da isti uči njihove otroke brati in pisati. Tak učitelj sicer nima pojma o pedagogiki, toda največ učencev se vendar nauči brati in pisati. Toda te šole niso bile vedno priljubljene vladi, da ona jih je celo od l. 1874.—1882. zatiravala, ker je domnevala, da razširjajo razkol. Razkoleniki namreč najraje pošiljajo svoje otroke v take šole. L. 1882. je dal naučni minister prostim šolam zopet popolno prostost, da se smejo širiti po vseh deželah. Teh šol je vse jedno od leta do leta vedno manj, ker je vedno več zemskih in farnih šol. Tako so nekatera zemstva upeljala že po vseh selih zemske ali cerkovno-prihodske šole ter zaukazala, da smejo le izprašani in od šolskih nadzornikov potrjeni učitelji poučevati.

„Cerkovno-prihodske“ šole so se začele najbolj razširjevati od l. 1884. Uredilo jih je pravoslavno duhovenstvo, a tudi vlada jim je naklonjena. Glavni predmet na teh šolah je Božji zakon. Ker farne šole podpirajo razna verska in druga društva, so se v Rusiji zelo razširile. Večinoma poučujejo v farnih šolah pravoslavni duhovni in učiteljice.

Zemske šole so najbolj podobne našim šolam. Največ so v lastnih šolskih poslopih, katerih mnoga so sezidana po vseh pravih zdravstva ter imajo učne pripomočke in učitelje, ki so se vežbali v učiteljskih. Zemske šole so ali jednorazredne, v katerih se učijo učenci samo brati, pisati in računati, ali pa dvorazredne, v katerih se poučujejo tudi realije. V prve hodijo otroci tri, a v zadnje pet let.

V mestih so tudi meščanske šole, namreč ljudske šole dopolnujeta dva letnika.

Razven omenjenih šol so v mnogih večjih krajih tudi še državne ali uzorne šole, katere vzdržuje učno ministerstvo.

Najbolj pa raste v zadnjih letih v ruskih mestih in na deželi število šol, katere vzdržujejo razna društva ali posamezni dobrotniki; izmed zadnjih poučujejo mnogi sami. Tako je sloveča šola slavnega ruskega pisatelja grofa Tolstoja v Jasnih Poljanah ter ona Alčevska v Karkovu. Dr. Murko

opisuje jedno takih sledeče: „Ne daleč od grada stoji dvorazredna šola, katero popolnoma vzdržuje grofica. Tako bogata učil za nazorni nauk bode pač malokatera šola, kakor ta: videl sem v nji celo zemljevide svete dežele in slovanskih narodnostij. Otroci dobivajo knjige in druge potrebnosti zastonj. Poučujeta dve učiteljici. Učencev je v nji nad 80, med njimi deklic le okoli 15. Jednaka števila se nahajajo povsod; tako namreč sodi ruski narod o ženski omiki. Za dalnje učence je pri šoli „panzjon“, kjer biva po 15 otrok. Na vrtu imajo svoje gredice in navajajo se k temu, da bi nek-daj svojo hrano sami pridelali.“

Da bi ruski narod osobito dečke bolj pridno v šolo pošiljal, uredila je ruska vlada pred malo leti čas službovanja vojakov gledé njih šolanja. Analfabetje morajo službovati namreč 6 let, ljudsko šolo dovršivši 4 leta, a oni, ki so obiskovali srednje šole, samo 2 leti. Zato prosti narod najraje dečke v šolo pošilja. Pač dobro bi bilo, da bi imel tudi pri nas kako prednost oni, ki je ljudsko šolo dovršil oziroma dobil odpustnico pred onim, ki je ni prav nič ali le neredno obiskoval.

Posamezne vasi so v Rusiji mnogokrat zelo oddaljene in mnogokrat imajo otroci po več ur hoda v šolo. Zato ostajajo v mnogih šolah otroci po ves teden v šoli ter tam spé in jedo. V mnogih šolah so v ta namen spalnice „nočležnaje“, kjer otroci spé, in jedilnice, kjer obedujejo in kjer spravljajo seboj prinešeno hrano. Šolski pouk se na teh šolah prične o pondelkih popoldne ter traja do sobote popoldne, da zamorejo učenci priti v šolo ter se vrniti domov. V nekaterih šolah se za učence prav dobro skrbi. V vsaki šoli je vendar samovar, da si pripravijo otroci toplo pijačo, v nekaterih šolah pa so narejene posebne kuhinje, kjer kuhajo otroci pod nadzorstvom učiteljeve soproge ali učiteljice.

Število „gramotnih“ rekrutov je znašalo že l. 1887. v nekaterih gubernijah čez 40%, a vse jedno je splošna „gramotnost“ selskega naseljenja še vedno zelo nizka, kajti ona znaša med moškimi samo 21%, a med ženskami celo samo 3.3%. Ljudskih šol je bilo namreč v prejšnjih desetletjih na Ruskem tako malo, da je ogromna večina ruskega naroda vrasla brez šolske izobrazbe. Da se pa tudi odrasli lahko naučijo sedaj brati in pisati, otvorili so v mnogih mestih in selih nedeljske in večerne šole. Prva nedeljska šola se je otvorila pač že v Ki-

jevu l. 1858. a najbolj se razširjujejo iste v zadnjem desetletju; med njimi je mnogo ženskih šol. Da pa iz ljudske šole izstopivši lahko nadaljuje svojo obrazbo, otvorili so nadaljevalne žole. Število vseh teh šol je vendar za ogromno rusko državo še vedno prenizko, ker je takih šol samo okolo 1500, pač pa obiskuje nekatere teh šol zdatno število, tako šlisenburško šolo nad 700.

Kakor je različno ljudsko šolstvo pri nas v raznih kronovinah, tako je tudi na Ruskem v raznih gubernijah. Vsaj so razne gubernije gledé na blagostanje, na povprečno število prebivalstva, na rodovitnost tal ter na število raznih narodov in raznih ver še bolj različne, kakor pri nas razne kronovine. Ker je pa skrb za obrazovanje naroda prepuščena na Ruskem gubernskim in okrajnim zemstvom, je ljudsko šolstvo v nekaterih gubernijah že na visoki stopinji, drugod zopet, kjer se zemstvo za izobrazbo naroda dovolj ne zanima ali kjer še drugi odnošaji tega ne pripuščajo, na nizki. Zato so tudi učiteljske plače v raznih krajih ter v raznih gubernijah zelo različne.

Rusija je nastopila pozno pot do obrazovanja, razven tega so pričeli z istim od zgoraj t. j. skrbelo se je največ za dobre višje in srednje šole. Rusija je privabila sem najboljše učenjake, a sčasoma so postale višje šole tako izborne, da dandanes ne potrebuje več uslug inostrancev, ampak da v zadnjih letih celo eksportuje učenjake, tehnike, izsleditelje, literate, umetnike v inozemstvo. Tako je Kovaljevskij vseučilišni profesor v Montpellieru, Kovalcovskaja profesor v Stockholmu, Mičnikov profesor na zavodu Pasteurjevem v Parizu, ravno tam Gamazij Jabločkov, iznajditelj in prireditelj električne razstave v Parizu, Vyrobov urednik svetovnoznane „Revue des deus mondes“, Ivanov prvi učitelj risanja na slikarski akademiji v Rimu itd. Nekatera vseučilišča imajo namreč toliko obiskovalcev, da je že nastal proletarijat. Tako mi je pripovedoval urednik „Odessaer Zeitung“ s katerim sem potoval po Donavi, da v Odesi

postopa zdatno število vseučilišče dovršivših brez službe.

A ne samo za višje moško obrazovanje se tako vrlo skrbi, ampak tudi žensko srednje in višje šolstvo je na Ruskem na visoki stopinji. K temu je gotovo pripomoglo vladanje petih imperatric preteklega stoletja. Obrazovanost ženstva je vendar ostalo bolj omejeno na višje sloje. Prosti narod le nerad pošilja deklice v ljudske šole, kaj še le v višje. V višjih slojih se je pa pri tej izobrazbi med ženstvom razširilo stremljenje k vlasti ter sploh k moškemu delokrogu. Tako dobite žensko že v raznih učenih društvih ter pisarnah. Veselo znamenje pa je, da od leta do leta raste število mladih, mnogokrat plemiških dam, ki se posvečujejo učiteljskemu stanu, tako da bo prišlo skoraj ljudsko šolstvo popolnoma v žensko oblast. Učiteljice imajo namreč na Ruskem isto plačo, ko učitelji ter jih je v mnogih mestih več, kakor učiteljev. Tako so v mnogih narodnih šolah učiteljice v ogromni večini voditeljice, n. pr. v Peterburgu in v Moskvi, a v Peterburgu so celo na 220 šolah (izmed 250) same učiteljice. „Najbolj so se posrečile učiteljice“, piše dr. Murko, „one se dosti bolje z narodom razumevajo, popolnoma ž njim uživajo in zavoljo tega so tudi zelo priljubljene med narodom“.

Oglejmo si še nekoliko zunajno šolsko obrazovanje ruskega naroda. Da bi imele narodne šole šolske knjižnice, smatralo se je ponekod na Ruskem še pred 10—15 leti kot delo razkošja. Sto tisoče otrok je zapustilo vsako leto ljudsko šolo, a vprašanje, kaj bodo čitali, je zanimalo le nekatere. Mislili so, da so storili dovolj, ako so priredili nekatere izdaje za narod. — Ti nazori so se vendar popolnoma spremenili. „Rusi so namreč prišli“, kakor piše Bahterov v omenjeni knjigi, do spoznanja, da se brez pretiranja lahko trdi, da najboljša opera, katere prireditev stane več deset tisoč rubljev, pri občinstvu ne povzroči takega zanimanja in toliko dobrih posledic, kakor trikopečna knjiga, ki je pisana s talentom, med selkim narodom.

(Dalje prih.)

Slovstvo.

Novosti.

„Drugo berilo in slovnica za obče ljudske šole“. Sestavila M. Josin in E. Gangl, učitelja v Ljubljani. — V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1897. — Cena

80 h. — To skrbno sestavljeno in lepo tiskano berilo zagledalo je beli dan te dni, ter se predložilo naučnemu ministerstvu v potrjenje. O važni knjigi še spregovorimo kaj več.

„Márice“. Povest. Spisal Ljuba Babić (Š. Gjaljski). Poslovenil Vinko Vinić. V 62—63. snopiču „Slovenske knjižnice“ je izšla ta krasna povest jednega prvih hrvatskih pisateljev. Z nedosežno plastiko in s poetičnim realizmom slika Gjaljski mlada leta Márice Ladanovičeve, njeno napačno vzgojo, popa-

čenost in egoizem njenega očeta, podlost in surovost Lejzike ter končno tragično smrt nesrečne Márice. Prevod gosp. Vinića je dober in točen. Snopič, ki obsega 139 strani, velja samo 36 kr. — Tovariši in tovaršice, sežite po tem snopiču in se sploh naročite na „Slov. knjižnico!“

Društveni vestnik.

Ptnj. Naše učiteljsko društvo je zborovalo 1. dne meseca julija t. l. pri obilnej udeležbi. Predsednik gospod Žiber pozdravi navzoče in predstavi gospodične Jošt (Hajdina), de Francesci (Sveti Bolfenk), Ljud. Senčar in M. Duller (Sv. Vid) kot novo pristopivše člane. Živele!

Prečitata se sledeča dopisa: a) Lokalni odbor „Zaveze“ vabi pevce in pevke k obilnej udeležbi „Zavezinega“ koncerta. Oglasili so se gg. Podobnik, Strelec in Marschitz ter gdč. Valenko in Danko. b) „Lehrerbund“ poziva učiteljska društva na odločno protestavanje proti Ebenhoch-ovim šolskim predlogom, ako se bodo zopet stavili.

Temu sledi razprava o postavljenem prašanju za letošnje uradno zborovanje: „Die erziehliche Aufgabe der Volksschule“ itd.; poročevalac gospod Weinhard. Važnejše točke, o katerih se je podrobneje pogovarjalo, so bile te-le: Šestletna dolžnost šolskega obiskovanja brez vsake oprostite oziroma olajšave. Konečno se sprejme: Sedemletno obiskovanje, ki se počne s 7. letom, in nobene olajšave. Učne pripomočke naj dobivajo vsi učenci zastonj. — (Se sprejme tudi s posebnim ozirom na to, da ne bodo potem trgovci, ki šolske reči prodajajo vsiljevali otrokom „makulature“ in drugih odpadkov, ki se dobé prav po ceni, a prodajajo pa s 75 do 100% dobičkom.) — Nepoklicani in nevesči naj ne govorijo javno o šoli in nje naredbi. (Gospod Strelec meni, da bi bilo dobro, ko bi se to po zakonu zabranilo.) Učitelji naj dobijo službeno pragmatiko z nedvoumnimi določili o njih pravicah in dolžnostih. („Dobro, dobro! živio! gospod poročevalec.“) Gospod Kavkler je prečital to stvar za devajoči ukaz od 12. dne meseca januarja 1883, št. 9743, ki se doslovno glasi: Die Schulbesuchserleichterungen sind keine Belohnung für Fleiss und guten Schulbesuch, sondern vielmehr eine Massregel wirtschaftlicher Natur und zu diesem Zwecke ist nicht die Erreichung des Lehrzieles, sondern der sechsjährige Schulbesuch entscheidend.

Potem se razpravlja drugi stavek: „Wie sind die Sprachübungen einzurichten“ itd.; poroča gospod Herić. Kot vzroke, da se smoter ne doseže, navaja gosp. poročevalec: prekratek čas predmetu odmerjenega šolskega obiskovanja preveliko število otrok in slaba metoda. Druge važnejše točke so bile:

Vsa pravila (slovniška), koja so samo sistematično na korist, se naj opusté. Iz obravnane čitanja vzame naj se to, česar je ravno v slovniški uri treba. (Nekateri zagovarjajo takozvane „Mustersätze“.) Poraba stavkovih slik na višji stopnji. Pravilno govorjenje učiteljevo. Gospod poročevalec je nasvetoval temu, ki se hoče o tej reči bolj poučiti Böhma. Odobranje prečitanih točk in hvala!

Ker je bil s tem dnevni red dognan, sklene se zborovanje ob 12. uri. —o.

Iz Ribnice. Mahrenbersko učiteljsko društvo zborovalo je dne 24. junija meseca t. l. v šolskem poslopju v Ribnici. Ako pomislimo, kako hribovit in razprostren je naš okraj in kako težavna je torej udeležitev, smemo biti ponosni, da se nas je zbralo tako lepo število, namreč dve tretjini, vkljub temu, da se v treh šolah po četrtekih poučuje.

Predsednik, gospod nadučitelj Korže, pozdravi navzoče, kakor tudi prisotne goste (gosp. dr. Kristan, gosp. nadučitelj Kopic z gospo, gosp. učitelj Škoflek in Breznik, gosp. Gutsmandl, gospa Smolc, gospod Robič in Rossmann) in otvori zborovanje s trikratnim „živio“-klicem na našega presvetlega cesarja.

1. Zapisnik zadnjega zborovanja se prebere in odobri. 2. Dopisi: a) Prečita se dopis učiteljskega društva za graško okolico. Društvo se izreče soglasno proti nameravani ustanovitvi internatov za učiteljske pripravnike. b) Z ozirom na ustanovitev bolniških blagajnic sklene društvo, naj se čaka z ustanovitvijo tega zavoda tako dolgo, dokler nimamo osobnega plačilnega sestava. c) Na dopis judenburskega učiteljskega društva se sklene poslati opetno peticijo za zboljšanje gmotnega stanja deželnemu odboru. Tudi se naj v peticiji poudari, naj se ne nameščajo več učitelji brez vsakih spričeval, ker to šoli in učiteljskemu ugledu le škoduje. 3. Pogovarjali smo se o letošnjih konferenčnih vprašanjih, namreč o vprašanjih, katere je visoki deželni šolski svet za prihodnjo deželno konferenco določil. Posebno zanimiv je bil razgovor o prvem vprašanju. Prečita se članek v 16. številki letošnjega letnika „Pädag. Zeitschrift“. Društvo se popolnoma strinja s piscem, kajti resnica je: „Povzdignite ugled učiteljev, in Vi pospešujete vzgojevalno na-

logo ljudske šole.“ Poudarjalo se je še, naj bi se potrebno ukrenilo, da se otrokom po zakonu prepové zvečer ali po noči obiskovati gostilne, ravno tako, naj se prepové žganjarijam in tobakarnicam prodavati otrokom žganje oziroma tobak. Dalje se predlaga, naj se krajnemu šolskemu svetu podá pravica, otroke, za katere sedanja disciplinarna sredstva ne zadostujejo — ako to sklène učiteljska konferenca — telesno kaznovati in naj se sklène zakon, po katerem učitelja, ako ga zaradi § 24 sodnija ni obsodila, tudi njegova predstojna oblast ne more kaznovati. 4. Kot delegat za štajerski „Lehrerbund“ se je oglasil gosp. Harrich-Mahrenberg. Z veseljem se je vzelo na znanje, da se udeleži zborovanja na svoje stroške. 5. O vprašanju, ali se sme otrok, kateri ima v glavnih predmetih „kzd“ ali „nd“ po letu oprostiti, se je vnel živahen razgovor. Koncem javi vendar zastopnik učiteljstva v okrajnem šolskem svetu, da se je pri zadnji konferenci nadzornikov v Gradcu sklenilo, takih otrok ne oproščati. —n.

Iz Braslovč. Savinjsko učiteljsko društvo je imelo 24. dan junija meseca svoje zborovanje v Braslovčah. Gosp. predsednik je prav pristrčno pozdravil vse navzoče in jih povabil marljivo sodelovati pri reševanju in posvetovanju različnih nalog. Zapisnik zadnjega zborovanja se je prebral in odobril.

Gosp. predsednik obvesti navzoče o sledečih dopisih:

a) Gosp. Meglič je svojo odsotnost — radi bolezní — pismeno opravičil.

b) Vabilo slovenjebistrskega učiteljskega društva k slavnosti povodom 25letnega obstanka. Ker se ni noben ud mogel te slavnosti udeležiti, je gospod predsednik v imenu društva pismeno čestital.

c) Dopis učiteljskega društva Judenburg, za devajočé povišanje učiteljskih plač. Društvo sklène odposlati peticijo deželnemu odboru v smislu peticije štajerskega učiteljstva dne 26. maja meseca 1896. leta.

Za tem poroča gosp. Zotter, nadučitelj na Gomilskem, o osnovitvi bolnišne blagajne za učitelje. Društvo v principu ni nasproti. Za obligatorično vpeljatev zavarovanj se pač ne more ogreti, dokler se gnotne razmere učiteljstva primerno ne zboljšajo.

Na to govori gosp. Vidic, nadučitelj v Št. Pavlu, jako temeljito in vsestransko o konferenčnem vprašanju: Vzgojevalna naloga šole. Po kakšnih oblastvenih naredbah bi se dala ta naloga posebno pospeševati. Razgovora so se udeležili vsi navzoči. Mej drugim se je nasvetovalo, naj bi se šolska mladina ne udeleževala političnih shodov, veselice itd., katera niso njej namenjena; sklicatelj teh naj bi bil za to odgovoren politični oblasti. Šolski mladini naj se ne prodaja tobak in opojne pijače; če jih

pa odrasli pošiljajo po take reči, naj bi se dotični prodajalec prepričal, so li te stvari res odraslim namenjene ali ne.

Sklène se tudi, naročiti tiskana: „Ustrahovalna pravila“ za mladino. Delegatom „Zavezi“ sta voljena gg. Val. Jarc, nadučitelj in Jos. Stritar, učitelj v Braslovčah, za „Lehrerbund“ pa gosp. Zotter, nadučitelj na Gomilskem. Gdč. Fani Zei, podučiteljica v Št. Jurju ob Taboru, je pristopila društvu. Kot gost bila sta navzoča gospa Pečovnikova, soproga gosp. nadučitelja v Št. Juriju in pa gosp. Tratar.

Ko se še določi prihodnje zborovanje na 15. dan julija meseca na Polzeli, zaključí gosp. predsednik zborovanje.

Iz Šoštanj. Imeli smo svoje zborovanje dne 4. t. m. Ker je v kraju zborovanja več tujcev na letovišču, poslal je naš gosp. predsednik vabilo v „Popotnik“ ter je razven tega pismeno prosil tiste gosg. tovariše, ki nimajo znabiti „Popotnika“, da bi zanesljivo prišli. Toda vabilo, prošnje, prigovarjanja nekaterih drugih tovarišev — vse je bilo zastoj. 7. reči sedem učiteljev, većinoma starejih gospodov in jedna izmed dveh novopristopivših gospodičin učiteljic, se nas je zbralo ob določeni uri. Čakali smo jedno, — dve uri, meneč, da še pride kdo izmed tistih, kateri so nas pri vabilu z „moško besedo“ potolažili, pa zastoj. Žal Bog! Morda se bodo dnevi tistim mlačnežem zjasnili še le v dvajsetem stoletju.

„Mi pa ostanimo, kakor smo bli,

Enega srca, ene misli!“

udeležujmo se z veseljem zborovanj, pogovarjajmo se o različnih društvenih stvareh, bodimo bratje med seboj in dosegli bomo tudi zaželjeni smoter. Kdo bo vedno vabil in prosil. Kdor ni z nami, je zoper nas! Ako si pa učitelj samo prvega, ko je treba podpisati pobotnico in spraviti denar v „temne“ žepe — pa bodi. Potem pa tudi ni treba udrihati po našem društvu in ni nas treba po javnih gostilnah, pred tujim svetom sramotiti. Kakó veš, da je naše društvo zaspano, če pa še dosedaj nisi bil pri nobenem zborovanju?! Mesto, da bi prišel in nas zagovarjal pa nas zakopavaš v blato. To je sramota! Pridi! Delaj! Žrtvuj se vsega in potem se bo društvo gotovo nekoliko povzdignilo. Tistim gosg. tovarišem-organizatom, ki morajo biti ob nedeljah v cerkvi, se rado prizanese; nikakor pa ne tistim, ki ostanejo doma ali iz same malomarnosti, ali pa gredó raje na kako veselico, na „Sonnenfeier“ ali pa se zgovarjajo na druge načine. Dvajset učiteljev nas je v tem okraju, pa še ti niso vsi udi našega društva. Žalostno! Pristopite! Podpirajte nas, kajti

„Dolžan ni samo, kar veleva mu stan,

Kar more, to mož je storiti dolžan!“

. . . . k.

Iz murskega polja. Po dvomesečnem odmoru zborovalo je ljutomersko učiteljsko društvo v četrtek dne 1. julija meseca v šolskem poslopju na Cveou blizu Ljutomera. Zbralo se je 19 članov, med temi 5 učiteljic. Predsednik, ravnatelj Robič, se je v svojem pozdravu še posebej spominjal prisotne koleginja gospe Mursa-Bračko, katero smo pozdravili s živio-klici.

I. Prečita in odobri se zapisnik zborovanja z dne 1. aprila meseca.

II. Predsednik poroča o dopisih zadevajajočih glavni zborovanji „Zaveze“ v Celji in „Zveze štajerskih učiteljev“ v Ljubnem. Delegatom se izvolijo gg. Vrščaj, Zacherl, Schneider, Karba in Čeh.

III. Gosp. Karba je kratko poročal o načelih, po katerih naj bi se izdelovalo konferenčno vprašanje glede jezikovnih vaj, katere naj bi ne služile toliko teoretični obratnavi slovnice, marveč vspešnejši vporabi materinskega jezika.

IV. Gosp. nadučitelj Pušenjak — znani čebelar — podaval je o pravilnem čebelarstvu. Podal nam je najpoprej obširno prirodopisno sliko o čebeli, potem pa nam je svoj govor nazorno razjasnjeval v svojem novem čebelnem pavilonu, kateri stoji v šolskem vrtu, izdelan v orijentaličnem slogu in prav praktično urejen po sistemu „Jurij Neisser, učitelj v Lugosu na Ogorskem“. Gosp. podavatelj je vzbudil s svojim zanimivim podavanjem živahno pohvalo. Iz čebelnega pavilona podali smo se v hišo gosp. podavatelja k skupnemu obedu, katerega nam je račila pripraviti njegova gospa soproga, ki nam je tako izvrstno postregla, da ji moramo izreči očitno hvalo. Čutili smo se v hiši blagega tovariša prav domače; razvila se je pri in po obedu prijetna zabava s primernimi zdravicami, petjem in sviranjem na glasoviru. Obiskali smo tudi bližnjo

Muro ter se v njej nekoliko ohladili. Le prekmalu je prišel čas, da je bilo treba oditi. Ta veseli dan prave kolegijalnosti bo ostal vsakemu udeležencu v prijetnem spominu. Ev.

Reichenburg. (Vabilo.) Sevnisko-brežiško učiteljsko društvo proslavlja 25letnico svojega združenega delovanja dne 18. julija meseca t. l. na Vidmu po sledečem vspredu:

1. ob 9. uri sv. maša; 2. ob pol 10. uri pevske in godbene vaje; tovariši nepevci in gostje ogledajo si med tem v meščanski šoli v Krškem stalno razstavo učil; 3. ob 11. uri zasebno društveno posvetovanje; 4. ob pol 12. uri slavnostno zborovanje (slavnostni govor gosp. nadučitelj Mešček); 5. ob 1. uri banket v gostilni gosp. Zechmanna; 6. ob pol 4. uri koncert reichenburškega godbenega in videmskega tamburaškega kluba z učiteljskim pevskim zborom. Pri banketu znaša kuvert za osebo 60 kr.; koncert je vstopnine prost.

Ker društvo vsled odborovega sklepa ne bo razpošljalo posameznih vabil, prosi ono vsa bližnja in daljna bratovska društva, osobito vse svoje nekdanje ude, da blage volje smatrajo le-to obvestilo uljudnim vabilom.

Tovariši in tovarišice! Dne 18. julija meseca obhaja naše društvo redko in pomenljivo slavnost. Nikdo od Vas bližnjih naj ne zamudi, udeležiti se je! Naj govori mnogobrojna udeležba, da se je okrepcala in utrdila stanovska zavednost, v katero je stavil pred 25 leti naš nepozabni Jamšek vse svoje nade z ozirom na lepšo bodočnost učiteljsko! Varuh kolegijalnosti privedi nam ta dan v naš krog stojite mnogo dragih tovarišev in prijateljev! A Vi, ki trdno sè svojo besedo, že danes kliče Vam društvo iz srca svoj: „Dobro došli!“ O d b o r.

Dopisi in razne vesti.

(Cesarska zahvala.) Predsednik slovenjebistriškega učiteljskega društva prejel je sledeti razglas: Št. 20017. Njegovo c. in kr. Apost. Veličanstvo izvolilo je izreči učiteljskemu društvu v Slov. Bistrici zbranemu pri slavnosti povodom petindvajsetletnice svojega obstanka 8. dne junija meseca t. l. za brzogovornim potom poklonjeno izjavo najglobokejše hvalečnosti, zvestobe in udanosti, Svojo Najvišjo zahvalo. Števam si v čast o tem obvestiti č. učit. društvu vsled odloka kabinetne pisarne Njegovega c. in kr. Apost. Veličanstva dne 12. junija meseca t. l. ad 4 corr. in oziroma njegove ekselece gospoda c. kr. namestnika štajerske vojvodine 16. dne junija meseca 1897. l. 1956/pršs.

Maribor, 18. dne junija meseca 1897. l.

C. kr. okrajni glavar: **Kankowsky** m. p.

(Dr. Alojzij Meško. †) Dne 2. t. m. je umrl pri svojih stariših v Trgovišču pri Vel. nedelji profesor bogoslovja v Mariboru in bivši naš sotrudnik, gosp. dr. Alojzij Meško, v 39. letu svoje dobe. Naj v miru počiva!

(Ustrelil se je) v ponedeljek dne 5. t. m. okoli 6. ure zjutraj v svoji postelji mariborski mestni učitelj, gosp. Urban Wesjak. Mož se je preveč trudil, kajti poučeval je po 15 ur na dan, in zmešala se mu je vsled tega pamet. Bil je 48 let star. Truplo njegovo smo izročili v sredo k večnemu počitku. Sprevod bil je velikanski. — Bodi nesrečnemu tovarišu zemljica lahka; naj v miru počiva!

(Nekaj o pisanju.) Preteklo je že mnogo let, odkar so se nam vzele slovenske velike pismenke, ki so imele lepo obliko, toda za mlajši rod

bile so pretežavne. Le štiri črke *J, L, O, U* bile so nemškimi podobne, zato smo pa z novejšimi napredovali. Ker so se pri uradnih učiteljskih konferencah nekatere črke večkrat kritikovale, upal sem, da v novi „Začetnici“, katero sta sestavila gg. Koprivnik in Majcen, dobijo stare oblike zopet svojo veljavo, a varal sem se.¹ Do zdaj imamo že 13 črk, ki se ravno tako pišejo, kakor nemške (*I, J, N, M, T, F, L,*) ali so pa tem toliko podobne, da otroci skoraj razločka ne poznajo (*A, C, G, O, U, R*). Tako daleč smo že prišli na sosedov zelnik! Upati smemo, da ga v desetih letih prekoračimo. — Imel sem priliko, govoriti z odličnim kmetom, ki je že mnogo let ud okrajnega šolskega sveta in se mnogo zanima za šolo. Hvalil je marsikaj, toda tudi marsikaj grajal tako, da sem se mu kar čudil. Gledé na pisanje je omenil sledeče: „Svoje dni učili smo se pisati, a zdaj otroci tega ne znajo. Poglejte moje žuljave roke! Niso vajene peresa, a lepše se upam pisati, kakor piše moj sin, ki bo letos že iz šole izstopil. Sedanji otroci pišejo le majhne črke; če je treba velike, napravijo jo večjo (*N, M*) ali pa majhni črki pridenejo repek (*H, K, F*); take črke, kakor je *T*, še takrat poznali nismo. Svet napreduje, mi pa ostanemo „neumneži“! Pri okrajnih učiteljskih konferencah se je večkrat stavilo vprašanje, po kateri pisavi naj se v šoli ravnamo? Odgovor je bil vedno: „Po tisti, katera je v „Začetnici“! V novi „Začetnici“ so pa ravno tiste oblike, kakor v Miklošič-evi, torej gledé pisave nismo nič napredovali. Potrebno bi bilo, da se v prihodnji izdaji uvede normalna abeceda, ki je sestavljena po sledečih pravilih: 1. Oblike črk naj bodo priproste, 2. za vsako črko naj se voli le jedna oblika; 3. naj se uvedejo take oblike, ki so tiskanin črkam najbolj podobne; 4. oblike, kakor jih imajo nemške črke, naj se iz slovenske abecede kolikor mogoče odpravijo. Šmarčan.

(Društvo „Selbsthilfe“.) Društvenikom na znanje! 6. junija meseca t. l. umrla je član društva gospa Ivana Lindner, učiteljica v Mürz-zuschlagu. Društvenikom je torej vplačati za prihodnji slučaj smrti tekom štirih tednov zopet 2 K.

Pedagogični razgled.

(Učitelji — poslanci.) V državnem zboru sedi sedaj troje učiteljev. Nadučitelj Ivan Deksel in učitelj Martin Thurnber (izvoljena v Vorarlbergu)

¹ V „Zač.“ sodijo najpriprostejše in najložje črkovne oblike, kajti „za pivenca je „najpriprosteje“ še vedno težko dovolj!! Ured.

² To velja pač samo za nižjo stopnjo, t. j. tako dolgo, dokler je v rabi „Zač.“ Na srednji in višji stopnji vadijo se popolniše in težje oblike, saj tudi učni načrt zahteva za višjo stopnjo „dopolnjevanje“ pisave. „Od ložjega na težje, od priprostega na sestavljeno“, uči pedagogika. Ured.

ter Josip Sokol, učitelj c. kr. vadnice v Pragi na Češkem. Koliko pa Slovencev-učiteljev sedi tam v tisti zbornici, ki naj šteti vse stanove?

(Štrajk učenk.) V višji dekliški šoli v Kukshafnu je prostor 8. razreda jako zanemarjen in nezdrav. Radi tega niso hotele učenke — 30 na število — v šolo. Po 17 dneh dobile so učenke lep in zdrav prostor za svoj razred.

(Nemške šole v Parizu.) V Parizu je nekaj nemških šol za delavce. Ker se tam tudi francoski poučuje, obiskuje tudi nekaj francoskih otrok to šolo. Otroci, ki imajo daleč v šolo, dobivajo tu za 5 centimov obed. Nemški car daja za te šole 3000 fr. na leto. Francoska vlada je tem šolam jako prijazna. Zdaj se gradi tudi višja dekliška šola za Nemke v Parizu.

(Bolgarsko šolstvo.) Narodnih šol je 4481, in sicer 3079 splošnih bolgarskih, 19 katoliških, 8 protestantskih, 25 mohamedanskih; nadalje 1243 turških, 16 tatarskih, 39 grških, 13 armenških, 27 židovskih, 3 francoske, 4 katoliške, 2 rumunski, 1 nemška, 1 ruska in 1 dekliški zavod. Izmed občnih pravoslavniških bolgarskih šol je 617 deških in 80 dekliških, vse druge so mešane. Tudi vse druge razven 4 katoliških so mešane. Vse skupaj je 704 deških 125 dekliških, in 3652 mešanih. Za 3079 občnih šol treba je bilo 7,652,349, za 1402 zasebnih pa 615,748 levov (frankov). Vseh učiteljskih močij bilo je 8329, in sicer 6512 na splošnih, 1817 na zasebnih šolah. Učiteljev bilo je 6886, učiteljic 1443. V šolo hodilo je 247.060 dečkov in 100.840 deklic, skupaj torej 347.900 otrok. Po narodnosti bilo je 263.623 bolgarskih, 69.936 turških, 5341 grških, 3156 židovskih, katolikov-bolgarov 1807, mohamedanov-bolgarov 1318, tatarjev 779. Obiskovanje šol je obvezno. Večina šol ima po 4 razrede. Poleg občnih šol je še 9 popolnih gimnazij, 6 učiteljišč (z 2660 dijaki), 5 rokodelskih šol, 3 kmetijske in 1 trgovska šola, razven tega nekaj gimnazij za deklice, univerzija, vojna akademija itd. Šolska poslopja so priprosta, toda pripravna. Šole v mestu so navadno imenovane po kakem svetniku ali dobrotvorcu (na pr. šola sv. Klementa, Neofyta Rylskega itd.). Plača učiteljska iznaša 1300 do 1900 levov. $\frac{2}{3}$ plača država, $\frac{1}{3}$ občina. Vlada dela kar hoče, posebno se godi slabo tistemu učitelju, kateri ji ne ugaja. Bolgarija je razdeljena na 45 šolskih okrajev. Okrajni šolski svet ima iste pravice, kakor pri nas. Država izdaja na leto 1,000.000 levov za stavbe in opravo šol, a 200.000 levov daruje revnim občinam.

(Ročna dela za dečke na Hrvaškem.) Bivši ravnatelj za bogočastje in šolstvo v Zagrebu, dr. Izidor Kršnjavi, vpeljal je na občnih šolah v Hrvatski tudi ženska ročna dela v prvih dveh razredih deških šol. Dečki so se učili plesti, šivati itd. To se je starišem zdelo odveč in sedaj se pritožuje

prebivalstvo in učiteljstvo vedno bolje proti tej uredbi. Najbrž se odpravi.

(Dekliške šole v Galiciji.) Leta 1868. je bilo v vsej Galiciji le 54 dekliških šol, l. 1895. bilo jih je že 161. Meščanske deške šole niso se mogle obdržati, čim se meščanske dekliške šole ne le obdrže, temveč tudi množe. L. 1873. ustanovljeno je bilo 5 dekliških meščanskih šol, l. 1894. bilo jih je že 8 s 4675 učenkami. Zavodi za učiteljice imeli so kar od svojega začetka veliko število obiskovalk in vedno jih je več. Leta 1871. ustanovljeni bili so 3 zavodi za učiteljice (Krakov, Lvov in Przemysl), l. 1873. so imeli 269, l. 1894. že 640 kandidatinj (izmed teh živjalo jih je 265 stipendije v znesku 14.500 gld.) Radi tega se tudi učiteljice vedno bolj množé v primeru z učitelji. L. 1871/72 bilo je 313 učiteljic (2705 učiteljev, l. 1894. bilo je 2715 učiteljic (3320 učiteljev.). Ako se ta razmera, kakor je videti, še dalje ohrani, bodo Galicija imela kmalu same učiteljice, kajti tudi v Galiciji zapušča učitelj za učiteljem svoj stan, da si poišče drugega, ki mu omogoči, da zamore sebe in svoje pošteno preživeti.

(Velik dobrotnik.) Dne 10. maja meseca umrl je v Pragi bivši policijski komisar Bedrih Schnell. Rodom Nемеc zapustil je svoje premoženje v znesku 200.000 gld. „Matic školski“.

(Nova otroška bolezen) dela preglavico dunajskim zdravnikom. V neki šoli Leopoldovega mesta na Dunaju zbolelo je več otrok. Pri vseh kazalo se je trepetanje mišic, bolešt v nogah, kakor tudi bljuvanje. Najbolj grabi deklice slabotnega telesa od 10—12 let. Šola je zaprta.

(Srbska šola na Dunaju.) Dunajski Srbi otvorijo kmalu na Dunaju zasebno šolo, v kateri se bode srbski poučevalo.

(Belgija.) Leta 1895. ustanovila se je v Charleroi-ju prva belgiška vzajemna kasa za otroke. Za tedenskih 10 centimov prejme dete v bolezní vsa zdravila kakor tudi zdravniško pomoč. Sedaj pa se uvažuje, ne bi-li ta ustanova plačevala tudi pogrebščino. V Monstieru se vsak teden za 5 centimov preiščejo šolski otroci. Za zdravje v šoli res prepotrebno!

Št. 327.

Razpis natečaja.

Na javni v štirirazrednico razširjeni ljudski šoli III. plačilnega razreda s slovenskim učnim jezikom v *Dobjem* je umestiti pričetkom prihodnjega zimskega tečaja, t. j. 16. oktobra meseca t. l., mesto nadučitelja, mesto učitelja eventualno učiteljice in dve mesti podučiteljev ozir. podučiteljic.

Prošnjiki in prošnjice za katero teh mest naj vložijo svoje vedno opremljene in z ozirom na službo nadučitelja tudi z dokazom usposobljenosti za subsidiarčni pouk katoliškega veronauka obložene prošnje potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 5. avgusta meseca 1897. l. pri krajnem šolskem svétu v *Dobjem*.

Okr. šol. svet v Kozjem, dne 30. junija mes. 1897. l.

Predsednik: Vistarini s. v.

Št. 150.

Razglas.

V šolskem okraju Gornje-Radgonskem se bodo podelile na sledečih ljudskih šolah v III. plačilni vrsti podučiteljske službe stalno oziroma začasno s 1. novembrom mesecem t. l. in sicer:

 Z današnjo številko nastopi „Popotnik“ II. polleta svojega XVIII. tečaja. Opozarjamo na to p. n. prejemnike, katerim je z 12. številko naročnina potekla, proseč jih, da blagovolijo naročnino ponoviti; zlasti pa pozivljamo vse one, ki nam za tekoče leto niso še nič naročnine poslali, da se odzovejo vsaj sredi leta gotovo svojej dolžnosti. V poravnavanje tiskarskih računov nam je namreč treba denarja in zopet denarja.

Upravištvo.

 Tovarishi in tovarišice, kupujte in naročajte „Knjižnico za mladino“ in „Popotnikov koledar“ za 1897. l.

Vsebinska. I. Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. — II. O metodi pouka v spisju. (L. Černej.) (I.) — III. Ciril in Metod. (D. Lesjak.) (I.) — IV. Ljudsko šolstvo na Ruskem in „Vserossijskaja vystavka“ v Nižjem Novgorodu. (III.) (Lj. Stiasny.) — V. Slovstvo. — VI. Društveni vestnik. — VII. Dopisi in razne vesti. — VIII. Natečaji.

Lastnik in založnik: „Zaveza“

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.